

**UCHWAŁA NR XXXVI/282/2022
RADY GMINY DRZYCIM**

z dnia 23 czerwca 2022 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.)¹⁾ oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) Rada Gminy uchwała co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Drzycim na lata 2022-2027 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Przyjąć preliminarz dochodów i wydatków na realizację zadań określonych w Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Drzycim na lata 2022-2027 stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Babińska

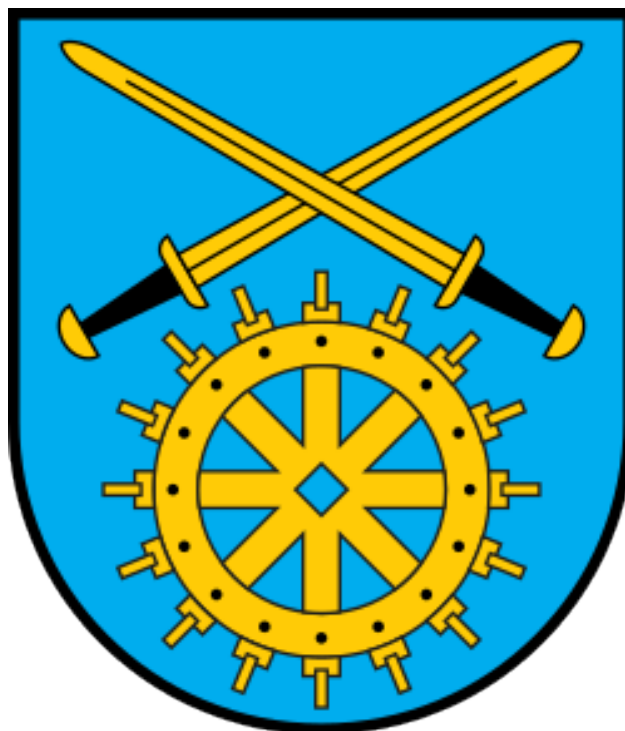
¹⁾Zmiany do wymienionej ustawy ogłoszono w: Dz. U. z 2022 r., poz. 559, Dz. U. z 2022 r., poz. 1005, Dz. U. z 2022 r., poz. 1079.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXXVI/282/2022

RADY GMINY DRZYCIM

z dnia 23 czerwca 2022 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027

Czerwiec 2022 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp

1. Podstawa prawna.
2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Cele i zadania Programu.
5. Przewidywane efekty.
6. Adresaci Programu.
7. Podmioty świadczące pomoc w zakresie przemocy w rodzinie dla osób z terenu Gminy Drzycim.
8. Finansowanie Programu.
9. Monitorowanie i sprawozdawczość.
10. Harmonogram i czas realizacji programu.
11. Zakończenie.

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka jako „naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa” (art.16 ust.3 Powszechnej deklaracji Praw Człowieka) jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej. Ustrojową zasadą jest także szczególna pomoc ze strony władz publicznych dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej (art.71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2021 r., poz.1249), która stanowi o tym, że zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Żaden człowiek nie powinien i nie może być narażony na przemoc w rodzinie, nikt nie ma prawa naruszać jego praw i dóbr osobistych, powodować cierpienia. Dlatego też kwestia ta stanowi ogromne wyzwanie dla służb i instytucji zainteresowanych losem osób zagrożonych przemocą lub już jej doświadczających oraz zaspokojeniem potrzeb i praw tych osób.

Badania empiryczne oraz doświadczenie wskazują, że prawidłowo funkcjonująca rodzina jest optymalnym środowiskiem rozwoju samorealizacji. Natomiast przemoc jest jednym z istotnych zagrożeń dla realizacji tej podstawowej funkcji rodziny jak dla samorealizacji każdego z jej członków.

Duże znaczenie w przypadku zagrożenia wystąpienia przemocy mają działania profilaktyczne, które zainicjowane odpowiednio wcześnie dają szansę na uniknięcie głębokiego kryzysu w rodzinie. Nadrzędnym działaniem powinno być szybkie rozpoznanie zjawiska przemocy, a następnie przywrócenie osobom pokrzywdzonym zdolności w zakresie godnego i bezpiecznego funkcjonowania w rodzinie.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wielu służb, a także zmiany świadomości społecznej. Ze względu na swoją złożoność zjawisko przemocy w rodzinie zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i leży w kręgu zainteresowań pracowników pomocy społecznej, służby zdrowia, oświaty, wymiary sprawiedliwości, terapeutów, funkcjonariuszy policji oraz prokuratorów.

Zadaniem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest wprowadzenie w życie działań mających na celu zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie oraz profesjonalne działania w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oraz podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców.

I. Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U z 1997 r., nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U z 2021 r., poz. 1249).

3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.).

4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U z 2021 r., poz. 534 z późn. zm.).

5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r., poz.1359).

6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2021 r., poz. 1119 z późn.zm.).

II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Diagnostując przemoc w rodzinie można przyjąć perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy, prospołeczność obywateli, postawy i czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Przemoc domowa to zjawisko wielopłaszczyznowe. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, wówczas akt przemocy stanowi przestępstwo skodyfikowane w Kodeksie Karnym, przepisach karnych i zagrożonym określoną karą.

Zjawisko przemocy domowej można postrzegać również przez pryzmat moralności, kiedy to dokonywanie przemocy jest krzywdzeniem słabszego a sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych. Natomiast spojrzenie psychologiczne to takie, kiedy przemoc stanowi sytuację cierpienia i bezradności, która odslania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne oraz złożone procesy interakcji między sprawcą a osobą doświadczającą przemocy. Przedmiotowe zjawisko może być opisywane w różny sposób w zależności od przyjęcia którejś z wyżej opisanych perspektyw. Może wywoływać emocje począwszy od skrajnego współczucia po niepohamowany gniew i sprzeciw.

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym,

a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Doświadczenia kliniczne wskazują, że najbardziej dramatyczne konsekwencje dla rozwoju dziecka wynikają z nadużyć ze strony najbliższych opiekunów. Wyobrażenia dziecka krzywdzonego o otaczającym go świecie nacechowane są brakiem zaufania do innych, poczuciem bezradności i złości, nieumiejętnością rozwiązywania problemów, które wynikają z niskiego poczucia własnej wartości, tendencją do izolacji emocjonalnej i społecznej. Wiele dzieci krzywdzonych sądzi, że są jedynymi dziećmi, które spotyka taki los i zamykają się.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i seksualna. W tabeli poniżej przedstawione definicje, formy i skutki stosowanych rodzajów przemocy.

Rodzaje i formy przemocy

Rodzaje przemocy	Definicja przemocy	Formy przemocy	Skutki
Przemoc fizyczna	wszelkie działania polegające na użyciu siły	popychanie, odpychanie, obezwładnianie,	uszkodzenia ciała, urazy, rany, złamania,

	i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej	przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie niebezpiecznymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.	stłuczenia, zdrapania, siniaki, poparzenia, choroby powstające w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczucie zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne
Przemoc psychiczna	umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwiania pozytywnego obrazu własnej osoby, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych	poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb itp.	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, poczucia własnej wartości, godności, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stosowania oporu, wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, uzależnienie od prześladowcy, stały strach, ciągły lęk, utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, zaburzenia snu
Przemoc seksualna	wymuszanie niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy	sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych form i praktyk seksualnych, krytyka zachowań seksualnych itp.	obrażenia fizyczne, ból, cierpienie, obniżona samoocena i poczucia własnej atrakcyjności, godności, zaburzenia seksualne, uogólniona obawa przed przedstawicielami płci sprawcy przemocy
Przemoc ekonomiczna	działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia od sprawcy	ogół działań mających na celu całkowite uzależnienie ofiary od sprawcy, niezaspokojenie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia itp.	całkowita zależność od partnera, niezaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności, wartości, znalezienie się w sytuacji pozostanie bez środków do życia

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazwanych cyklem przemocy. W cyklu przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspakajając żądania partnera i robiąc wszystko by poprawić mu nastrój. Często ofiara sama obarcza się za jego zachowania i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia sprawcy. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia, które powodują eskalację napięcia. Sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja.

2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowania agresji na ofierze. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może zakończyć się dramatycznie: pobiciem, uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby. W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić partnera. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądane skutki. Wraz z ustaniem ataku przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi, a więc początkują interwencje w sytuacji przemocy w rodzinie. Jeżeli osoba zagrożona przemocą nie zgłosi się do właściwej instytucji po pomoc, jest to ostatni moment by przerwać cykl przemocy, nim rozpocznie się ona na nowo.

3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruczę ze strony sprawcy, okazywanie żalu, miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowania, okazuje wielki żal z powodu tego co miało miejsce i obiecuje, że to już się nigdy nie powtórzy. Na nowo stara się o zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny. Ofiara wbrew zdrowemu rozsądkowi i wcześniejszym doświadczeniom wierzy sprawcy, w to, że się zmienił, bo z całych sił pragnie, żeby tak właśnie było. W tej fazie wycofuje się z wcześniej podjętych działań, rezygnuje z przemocy, wycofuje skargi. Stopniowo sprawca przestaje być miły, napięcie ponownie narasta i faza kończy się ponownym powrotem przemocy.

Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu, a akty przemocy stają się coraz bardziej brutalne i niebezpieczne dla ofiary.

Wskazane fazy cyklu przemocy powtarzają się i trwają niejednokrotnie przez wiele lat. Cechą charakterystyczną jest fakt, że przemoc w każdym z następnym cyklach jest jeszcze bardziej gwałtowna, przy czym zwykle skracają się fazy miodowego miesiąca, po pewnym czasie faza ta zupełnie zanika i pozostają tylko dwie. Ważną informację stanowi fakt, że powtarzanie się wyżej opisanych zachowań prowadzi do zmian osobowościowych i zaburzeń psychicznych czego przykładem jest m.in.:

- wyuczona bezradność charakteryzująca się m.in. biernością, pasywnością, czy brakiem poczucia sprawstwa,
- zjawisko „prania mózgu”, które odnosi się do utrwalania zmian ofiary w postrzeganiu siebie,
- efekt „psychologicznej pułapki” prowadzący do całkowitego dostosowania się do wymagań partnera.

Ofiarami przemocy niejednokrotnie są małe dzieci. Proces socjalizacji w rodzinie dysfunkcyjnej przebiega według takich samych reguł jak w rodzinie, w której zachowane są prawidłowe wzorce. W młodym człowieku może się kształtować niewłaściwy obraz zachowań w sensie fizycznym – dziecko przyjmuje wzorce zachowań swoich najbliższych. Konsekwencje funkcjonowania w opisanym typie rodziny niejednokrotnie mają wpływ na dorosłe życie. Stosowanie przemocy stanowi tzw. przekaz międzypokoleniowy.

Podstawą do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest świadomość, że:

- najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doświadczającej przemocy i jej zatrzymanie, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna,
- za przemoc odpowiedzialny jest zawsze sprawca,
- zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osoby doświadczającej przemocy, bowiem jest jeden z objawów doznawanych urazów oraz konsekwencja bycia ofiarą przemocy w rodzinie.

U osób poddanych długotrwałej przemocy można wyodrębnić pewien zespół cech charakterystycznych takich jak:

- niska samoocena,
- bierne mechanizmy radzenia sobie z sytuacją,
- wysoka zależność od partnera,
- niepokój i depresja,
- izolacja społeczna,
- zinternalizowane poczucie winy,
- podporządkowanie się,
- ambiwalentne poczucie lojalności – ofiara często chce zatrzymać przemoc, ale jednocześnie chce utrzymać relacje ze sprawcą,
- zniekształcone atrybucje – irracjonalne sposoby wyjaśnienia zachowań sprawcy,
- nadużywanie alkoholu i narkotyków oraz innych używek,
- choroby związane ze stresem.

Stosowanie przemocy wobec osób najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu, kwalifikowanym z art. 207 ustawy Kodeks postępowania karnego, który stanowi:

- 1) § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.
- 2) § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.
- 3) § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub § 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Najczęściej podejmowanymi działaniami na rzecz pomocy ofiarom przemocy są:

- Ø interwencja,
- Ø udzielenie schronienia,
- Ø informacja,
- Ø edukacja,
- Ø wsparcie emocjonalne,
- Ø wsparcie psychologiczne,
- Ø terapia,
- Ø pomoc prawna,
- Ø pomoc pedagogiczna,
- Ø pomoc materialna;

W ramach procedury Niebieskiej Karty Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, bądź grupa robocza na podstawie art.12 ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz na podstawie art. 304 §2 Kodeksu Postępowania Karnego zawiadamia prokuraturę lub policję o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu.

Ustawa o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie na podstawie art. 12 a nadaje uprawnienia związane z procedurą postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą. Decyzje tę podejmuje pracownik socjalny wspólnie z funkcjonariuszem policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. Kolejnym przykładem działań podejmowanych zgodnie z zasadą niesienia profesjonalnej pomocy jest systematyczny monitoring sytuacji w rodzinie. Dzięki temu możliwa jest weryfikacja, kontynuacja wsparcia oraz ciągła aktualizacja planu pomocy.

Z analizy wszczętych procedur wynika, że w okresie od 2019 r. do 2021 r. największą ilość interwencji zakończonych wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty” podjęli funkcjonariusze Policji Posterunku Policji w Osiu oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drzycimiu, a osobami stosującymi przemoc w rodzinie są głównie mężczyźni. W większości przypadków sprawcy w chwili popełnienia przestępstwa znajdowali się pod wpływem alkoholu, co wskazuje, że alkohol jest jedną z głównych przyczyn diagnozowania przemocy.

III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

Gmina Drzycim leży w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie świeckim. Dokładniej w otulinie Borów Tucholskich. Południowa część gminy wchodzi w skład Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, północna - Wdeckiego Parku Krajobrazowego. Gmina Drzycim posiada charakter rolniczy oraz duże walory turystyczne, jej powierzchnia wynosi 108 km², zamieszkuje ją około 5.200 osób. Etnograficznie należy do Kociewia. W 11 sołectwach skupionych jest 19 wsi. Użytki rolne stanowią 50%, a lasy ponad 33%. Do ważniejszych rzek należy Wda zwana potocznie "Czarną Wodą". Przez Gminę przebiega droga wojewódzka nr 239 oraz linia kolejowa Laskowice - Chojnice. System oświaty jest oparty na jednym gimnazjum, dwóch szkołach podstawowych oraz przedszkolu. Ważniejszymi instytucjami są: komisariat policji, poczta, przychodnia, apteka, bank oraz biblioteka. Działalność gospodarczą prowadzi około 150 firm. Gmina dysponuje terenami pod budownictwo mieszkaniowe.

Na terenie Gminy Drzycim jednostką odpowiedzialną za pomoc rodzinom w przewyciężaniu kryzysowych sytuacji życiowych, nie mających możliwości ich samodzielnego pokonania jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drzycimiu.

Pomocy społecznej udziela się zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej w przypadku:

- a. ubóstwa,
- b. sieroctwa,
- c. bezdomności,
- d. bezrobocia,
- e. niepełnosprawności,
- f. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- g. przemocy w rodzinie,
- h. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- i. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- j. trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- k. alkoholizmu i narkomanii,

l.zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
m.klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Drzycim została przeprowadzona na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w Drzycimiu, w oparciu o prowadzoną procedurę Niebieskie Karty.

Liczba zamkniętych Niebieskich Kart w latach 2019-2021

Liczba zamkniętych NK	2019	2020	2021
	3	5	5
w tym z powodu:			
- ustania przemocy w rodzinie	2	4	3
- rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania dalszych działań	1	1	2

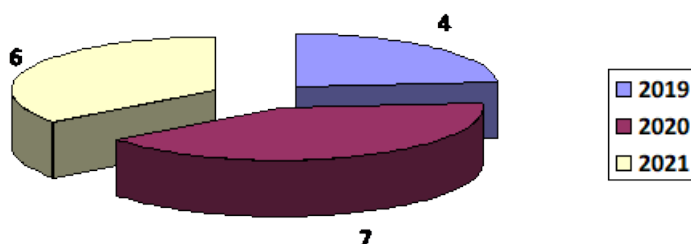
Liczba osób dotkniętych przemocą w latach 2019-2021

Źródło: opracowanie własne.

Z powyższego zestawienia odczytuje się, że zdecydowanie większy odsetek ofiar przemocy stanowią kobiety, dane odczytane ze statystyk Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Drzycim potwierdzają ogólnopolską regułę. Wobec powyższego należy podejmować aktywne działania by ofiary przemocy domowej nie doświadczały lęku, cierpienia, bezsilności, przygnębienia i rozpacz, by ich ciało i psychika nie doznawały ostrych urazów i nie podlegały długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia. Osoby, co do których zachodziło podejrzenie, że są ofiarami przemocy domowej były informowane o przysługujących im uprawnieniach i kierowane do instytucji udzielających specjalistycznego poradnictwa głównie prawnego, psychologicznego i medycznego. W ok. 50% rodzin, w których diagnozuje się problem przemocy wychowują się małe dzieci. Przemoc wobec dzieci niesie ze sobą dramatyczne skutki zarówno bezpośrednie, jak też dalekosiężne, często niewidoczne w pierwszym kontekście, a jednak prowadzące do stopniowej dezorganizacji psychiki i normalnego funkcjonowania małych ofiar w przyszłości. Potencjał z jakim dziecko przychodzi na świat może zostać zniszczony, a zaburzenia i zakłócenia w zdrowiu i rozwoju fizycznym oraz psychicznym mogą być nieodwracalne.

Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w rodzinach, w których wychowują się małoletnie dzieci w latach 2019-2021

Liczba wszczętych procedur	2019	2020	2021
17	4	7	6

Źródło: opracowanie własne.

Wśród diagnozowanych rodzajów przemocy w Gminie Drzycim psychiczna, bardziej wyrafinowana i trudniejsza do wykrycia, nie pozostawiająca widocznych oznak na ciele ofiary a potencjalny oprawca na zewnątrz gra rolę idealnego partnera oraz przemoc fizyczna, jako najbardziej rozpoznawalny rodzaj krzywdzenia, które może prowadzić do obrażeń fizycznych, a w niektórych przypadkach stanowić zagrożenie życia. Poniżej wskazano dane dotyczące ilości przypadków występowania poszczególnych rodzajów przemocy w okresie od 2019 r. do 2021 r.

Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy w latach 2019-2021

Liczba rodzajów przemocy	fizyczna	psychiczna	ekonomiczna	seksualna	zaniedbanie
17	9	8	0	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Osoby, co do których zachodziło podejrzenie, że są sprawcami przemocy domowej byli informowani o konsekwencjach, w tym prawnych stosowania przemocy a także o możliwościach uzyskania wsparcia terapeutycznego. Prowadzone rozmowy mają na celu powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy i rozwijania umiejętności samokontroli, utrzymywania prawidłowych relacji w rodzinie. Pomagają kształtować umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie oraz uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy.

Umożliwiają zdobywanie i pogłębianie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie i zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje swoje podstawowe działania poprzez prowadzenie i koordynację procedury „Niebieskie Karty”. Zajmuje się podejmowaniem działań interwencyjnych w środowisku zagrożonych przemocą, opracowywaniem zasad postępowania i pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy. Na bieżąco opracowuje i analizuje wszystkie sytuacje przemocy jakie zostają zgłoszone, opracowuje plany pomocy. Zespół prowadzi dokumentację w postaci protokołów z posiedzeń, rejestru zgłoszonych przypadków w ramach procedury „Niebieskie Karty”, listy obecności, dokumentację zebraną przez grupy robocze oraz notatki.

IV. Cele i zadania Programu

Cel główny

Zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Drzycim.

Cele szczegółowe

I. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadanie 1

Diagnoza i analiza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Drzycim.

Działania

1. Analiza Niebieskich kart wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi wynikającymi z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Realizatorzy:

1. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Komenda Powiatowa Policji.
4. Sąd Rejonowy.
5. Prokuratura Rejonowa.

Wskaźniki:

1. Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty.
2. Struktura rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty.
3. Liczba posiedzeń grup roboczych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.
4. Dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Coroczne sprawozdanie z realizacji Programu.

Zadanie 2

I. Udział w kampaniach społecznych mających na celu zmianę świadomości społecznej w postrzeganiu problemu przemocy

Działania:

1. Zakup i rozpropagowanie plakatów, ulotek, broszur opisujących mechanizmy przemocy oraz promujących metody wychowawcze bez udziału przemocy.
2. Organizowanie, co najmniej raz na dwa lata, gminnej konferencji poruszającej tematykę

z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy:

1. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wskaźniki:

1. Liczba zakupionych i rozpropagowanych plakatów, ulotek, broszur itp.
2. Liczba zorganizowanych konferencji.

Zadanie 3

Prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz agresji rówieśniczej w szkołach na terenie gminy Drzycim.

Działania:

1. Zapoznavanie rodziców z dostępnymi formami pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podczas spotkań.
2. Prowadzenie zajęć dla uczniów w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej.

Realizatorzy:

1. Placówki oświatowe

Wskaźniki:

1. Liczba spotkań z rodzicami.
2. Liczba przeprowadzonych zajęć dla uczniów.
3. Liczba uczniów uczestniczących w spotkaniach.

II. Zintensyfikowanie działań w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie

Zadanie 1

Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Działania:

1. Poradnictwo socjalne, psychologiczne, pedagogiczne, medyczne i prawne.
2. Praca socjalna.
3. Wsparcie materialne.
4. Realizacja procedury Niebieskiej Karty.
5. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
6. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez kierowanie do specjalistycznych ośrodków wsparcia.

Realizatorzy:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
4. Komenda Powiatowa Policji.
5. Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej.
6. Placówki oświatowe.

7. Placówki służby zdrowia.

Wskaźniki:

1. Liczba osób objętych poradnictwem.

2. Liczba udzielonych porad.

3. Liczba osób objętych pomocą finansową.

4. Liczba osób objętych pracą socjalną.

5. Liczba osób korzystających z terapii.

6. Liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy.

7. Liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia.

8. Liczba dzieci odebranych z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

III. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Zadanie 1

Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Działania:

1. Podejmowanie działań wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w ramach procedury Niebieskiej Karty.

2. Informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Kierowanie sprawców przemocy do Ośrodka Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej w celu objęcia pomocą indywidualną.

4. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu w zakresie realizacji Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie – kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programie.

5. Zgłaszanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkohol do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizatorzy:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

4. Komenda Powiatowa Policji.

5. Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej.

6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

7. Placówki służby zdrowia w tym Poradnia Zdrowia Psychicznego.

Wskaźniki:

1. Liczba osób skierowanych do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.

2. Liczba osób, które ukończyły Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.

3. Liczba osób objętych pomocą psychologiczną.

4. Liczba sporządzonych formularzy – Niebieska Karta część D.
5. Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty z powodu ustania przemocy.
6. Liczba wniosków o spowodowanie leczenia odwykowego skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie 2

Izolowanie osób stosujących przemoc w rodzinie od osób doświadczających przemocy

Działania:

1. Zatrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie w związku z popełnieniem przestępstwa znęcania się nad rodziną.
2. Wydanie przez funkcjonariuszy policji nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie.
3. Stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, takich jak: dozór policyjny, zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą, zakaz zbliżania się do niej na ściśle określonej odległość, nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu, tymczasowe aresztowanie.

Realizatorzy:

1. Prokuratura Rejonowa.
2. Komenda Powiatowa Policji.
3. Sąd Rejonowy.

Wskaźniki:

1. Liczba zatrzymań sprawców przemocy w rodzinie w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa znęcania się.
2. Lista zastosowanych przez funkcjonariuszy policji nakazów opuszczenia mieszkania oraz zakazów zbliżania się do osób pokrzywdzonych.
3. Liczba zastosowanych przez prokuratorów środków zapobiegawczych.

IV. Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy

Zadanie 1

Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc.

Działania:

1. Szkolenia resortowe.
2. Szkolenia interdyscyplinarne.

Realizatorzy:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wskaźniki:

1. Liczba szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie.
2. Liczba szkoleń interdyscyplinarnych.
3. Liczba osób biorących udział w szkoleniach.

Zadanie 2

Doskonalenie strategii współpracy służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Organizowanie spotkań i prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Doskonalenie interdyscyplinarnej formuły pracy.
3. Wymiana informacji i doświadczeń między podmiotami realizującymi procedurę Niebieskiej Karty.

Realizatorzy:

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Komenda Powiatowa Policji.
4. Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej.
5. Placówki oświatowe.
6. Placówki zdrowotne.

Wskaźniki:

1. Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Liczba podmiotów współpracujących.

V. Przewidywane efekty

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027 związany jest z realizowaniem ustawowych zapisów, którego celem jest minimalizowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej skutków. Program ten zakłada konieczność podejmowania aktywnych i kompleksowych działań skumulowanych w równej mierze na przeciwdziałaniu przemocy, ochronie ofiar przemocy jak i oddziaływaniach na osoby, które przyjmują postawy agresywne i wykazują zachowania przemocowe.

Spodziewane efekty realizacji programu to:

- a) zmiana postaw społeczności lokalnej,
- b) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowaniu w problematykę dotyczącą przeciwdziałania przemocy,
- c) profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie poznania skutków stosowania przemocy w rodzinie,
- d) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- e) poszerzenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doświadczających przemocy,
- f) wzrost liczby osób zajmujących się profesjonalnie pomocą ofiarom i sprawcom przemocy.

VI. Adresaci Programu

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, są:

1. ofiary przemocy w rodzinie
- a) dzieci,
- b) współmałżonkowie lub partnerzy,
- c) osoby w wieku senioralnym,

- d) osoby niepełnosprawne pozostające w zależności od sprawcy, sprawcy przemocy w rodzinie,
- 2. świadkowie przemocy w rodzinie,
- 3. przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie,
- 4. społeczność lokalna.

VII. Podmioty świadczące pomoc w zakresie przemocy w rodzinie dla osób z terenu Gminy Drzycim

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drzycimiu,
- b) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- c) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- d) Komenda Powiatowa Policji w Świeciu,
- e) Sąd Rejonowy w Świeciu,
- f) Urząd Gminy w Drzycimiu
- g) Placówka służby zdrowia w Drzycimiu
- h) Placówki oświaty
- i) Prokuratura Rejonowa
- j) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- k) Organizacje pozarządowe
- l) inne podmioty

Opracowanie Programu poprzedzone zostało rozpoznaniem skali zjawiska przemocy na terenie gminy Drzycim przygotowanym na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny na przestrzeni lat 2019- 2021 oraz na podstawie dostępnych raportów badań analiz.

Realizacja Programu powinna przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy na terenie gminy. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przygotowano na lata 2022-2027. Zakreślone w nim cele i kierunki działań mają charakter ramowy i mogą podlegać modyfikacjom.

VIII. Finansowanie Programu

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2027 będzie finansowana ze środków budżetu Gminy Drzycim, oraz środki pozyskiwane z innych źródeł

IX. Monitorowanie i sprawozdawczość

Stały coroczny monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Ważna jest szybkość reagowania na ujawniane przypadki przemocy w rodzinie, odpowiednie reagowanie i podejmowanie wszelkich dostępnych działań, by minimalizować przypadki przemocy w rodzinie, łagodzić jej skutki a także podnosić świadomość społeczną w tym zakresie Program poddawany będzie ewaluacji corocznie w terminie do dnia 31 marca roku następnego poprzez prowadzenie statystyk ich analizę jakościową i ilościową a z realizacji zadań programowych sporządzane będą sprawozdania roczne wg następujących wskaźników:

- a) liczba osób objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie,
- b) liczba osób objętych pracą socjalną,
- c) liczba przeprowadzonych interwencji,
- d) liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”,
- e) liczba spraw zgłoszonych do GKRPA,
- f) liczba osób, które podjęły dział w oddziaływaniach korekcyjno- edukacyjnych,
- g) liczba osób w rodzinach objętych oddziaływaniami zespołu interdyscyplinarnego,
- h) liczba zakończonych procedur, „Niebieska Karta”.

X.

Harmonogram i czas realizacji programu

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w Programie. Zadania będą realizowane w sposób ciągły i systematyczny w ramach czasowych objętych programem tj. w lata 2022 – 2027.

XI. Zakończenie

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie możliwa będzie tylko przy ścisłej współpracy instytucjonalnej i społecznej. Skuteczność działań w zakresie poprawy bytu rodzin dotkniętych przemocą nie polega wyłącznie na zabezpieczeniu finansowym. Edukacja społeczności na terenie gminy jest szansą na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Skoordynowany system pomocy na poziomie jednostki, rodziny i społecznym jest szansą na ograniczenie zjawiska przemocy, by działania interwencyjne, zapobiegawcze nie skutkowały naznaczeniem niewinnych osób.

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XXXVI/282/2022

RADY GMINY DRZYCIM

z dnia 23 czerwca 2022 r.

Preliminarz wydatków na 2022 rok

Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków własnych budżetu Gminy Drzycim oraz środków pozyskiwanych z innych źródeł. Poniższa tabela przedstawia zestawienie kosztów poszczególnych zadań programu na rok 2022:

Rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadanie	kwota
Realizacja zadań profilaktycznych, w tym: ·działania informacyjno-edukacyjne (plakaty, ulotki, kolorowanki) ·organizacja konkursów ·udział w kampaniach	100,00 500,00
Wspomaganie prac i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym: ·udział w szkoleniach ·uczestnictwo w konferencjach, wyjazdach	400,00

Uzasadnienie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Drzycim na lata 2022-2027 określa sposób realizacji zadań własnych Gminy, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W powyższym Programie przewidziano kontynuację zadań z lat poprzednich a także wprowadzono nowe przedsięwzięcia. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Drzycim.

Prowadzenie powyższych działań należy do zadań własnych gminy w związku z powyższym proponuje się przyjęcie przedmiotowej Uchwały przez Radę gminy w Drzycimiu.

Przewodnicząca Rady Gminy

Elżbieta Babińska